

TEMA DEL CURS

REPENSAR
LA PROFESSIÓ

L'anglès per aprendre o aprendre anglès?

Cap a una escola plurilingüe a partir d'un currículum integrat

Isabel Graells, Glòria Rincón

Escuela El Sol / La Urra

Com integrem l'anglès dins els diferents projectes d'escola o d'aula? Aconseguiu que l'àrea d'anglès sigui promotora de projectes que ens ajudin a entendre i a explicar el món que ens envolta? Nosaltres ho fem a partir d'una carta que escrivim a un pintor nord-americà per explicar-li el nostre projecte de plàstica o d'una obra de teatre musical en anglès que esdevé un projecte internivells i intercicles compartit amb unes altres àrees i llengües del centre.

▣ **PARAULES CLAU:** transversalitat, plurilingüisme integrador, treball competencial, projectes, contextualització, col·laboració, treball en equip.

Una conversa, una oportunitat

La Rocío, mestra de tercer, comenta que el seu alumnat li ha plantejat una qüestió que pot ser el començament d'un projecte o que pot constituir un repte per al seu grup. En Jan ha agafat la bola del món que hi ha a l'aula i ha preguntat on arribaria si, amb un làser, apuntés a l'altra banda del planeta. La pregunta ha interessat a la resta de nens i nenes i han iniciat una conversa en el transcurs de la

qual ha sorgit la paraula *antípodes*. Imaginen que els nostres antípodes deuen ser a prop d'Austràlia. L'endemà, algú ja n'ha buscat informació i explica que són a Nova Zelanda, un conjunt d'illes que hi ha a prop d'Austràlia.

La conversa obre una bona oportunitat a la mestra per poder parlar de llengua, geografia, matemàtiques o geologia, i l'anglès pot ser una bona eina per aprendre i comunicar-se. És llavors quan pro-

posa fer un projecte conjunt amb l'àrea d'anglès i comencem a treballar-hi buscant el punt més exacte de les nostres antípodes.

Decidim escriure correus a tres escoles de la ciutat de Christchurch i aprofitar oportunitats per compartir, contextualitzar i utilitzar la llengua anglesa, alhora que aprenem junts.

L'enfocament del treball de les llengües en el nostre projecte d'escola

Des dels inicis, el projecte educatiu de l'escola El Sol i la Lluna ha anat lligat a la voluntat de caminar cap al plurilingüisme, de manera que s'ha atorgat a l'ús de les llengües una funció prioritària en el treball per projectes amb currículum integrat. Partim de situacions reals per promoure la transversalitat dels aprenentatges a través del treball competencial i significatiu. La participació en diferents projectes de llengües estrangeres (PELE,¹ PILE i Erasmus+) està facilitant la implementació d'aquest model de plurilingüisme integrador i millorant la formació del professorat del centre i la dotació de recursos.

És per això que l'anglès esdevé una àrea integradora i promotora de projectes des dels diferents àmbits de la comunitat educativa. Les situacions reals d'aula, com els exemples citats a l'inici, integren

Partim de situacions reals per promoure la transversalitat dels aprenentatges a través del treball competencial i significatiu

l'anglès com a eina necessària en el treball del grup. Aquest enfocament global dels aprenentatges fa imprescindible la col·laboració i la comunicació entre els tutors i els especialistes.

Com contextualitzem l'ús de l'anglès?

Hem promogut projectes propis de l'àrea, pluridisciplinaris, d'internivell o d'intercicle, en paral·lel amb les tutories o els projectes transversals de centre. Al llarg del curs 2011-2012, el Departament d'Anglès de l'escola, com a centre PILE (Pla Integrat de Llengües Estrangeres), va implementar una sessió setmanal d'anglès a cicle superior, amb projectes d'àrees no lingüístiques, com ara les matemàtiques o les ciències. *Aquests es comparteixen amb dos socis europeus o més, a través de l'entorn eTwinning, que fomenta l'establiment d'agermanaments escolars i el desenvolupament de projectes de col·laboració, acordats pels participants, a través d'una plataforma d'Internet i de l'ús d'altres eines TIC.*

Uns altres projectes que s'han realitzat a través d'eTwinning han estat *Maths*

around us, We are green, Statistic Us, School of Clouds i International Year of Light, que ha obtingut un segell europeu de qualitat. Aquests projectes, com hem esmentat, estan sempre relacionats amb continguts d'àrees de ciències o de matemàtiques i es basen en l'actuació cooperativa amb un clar objectiu de contextualització de la comunicació, amb la conversa com a eix vertebrador de les sessions.

Projectes multidisciplinaris

A banda dels projectes anteriors vinculats a continguts de ciències o de matemàtiques, també n'han sorgit uns altres de multidisciplinaris. El teatre i la música sempre han estat recursos motivadors i bàsics per treballar les llengües. Tan aviat són emprats les vegades en què els alumnes de primària gaudeixen d'obres

TEMA DEL CURS

Plurilingüisme / bilingüisme

EL PROJECTE DE METEOROLOGIA (una mostra de PILE)

Durant un curs escolar, en grups reduïts formats per alumnes dels dos grups de cinquè, vàrem començar *Under the same sun*, amb continguts de l'àrea de coneixement del medi natural i social, tenint com a objectiu principal compartir experiències sobre com influeix el temps en la vida als diferents països socis, utilitzant la ciència per entendre el nostre món.

Casualment, la UEC (Unitat d'Escolarització Compartida) dels instituts de la nostra vila ens va oferir la caseta meteorològica que havia elaborat el seu alumnat com a projecte de curs. La caseta ja està instal·lada al nostre pati i el projecte de meteorologia s'ha establert, any rere any, com a projecte de nivell amb un treball paral·lel amb les tutories.

TEMA DEL CURS

en anglès a l'auditori de la localitat, com en el cas de les representacions de teatre en anglès per a l'etapa d'infantil que organitzem a l'escola.

D'aquí ha sorgit, des de fa dos cursos, la idea d'interpretar un musical en anglès després d'escollir una obra i d'adaptar-la. Els departaments de música i d'anglès del centre, d'acord amb les tutories de dos cicles diferents, treballem durant un trimestre el guió i les cançons de l'obra.

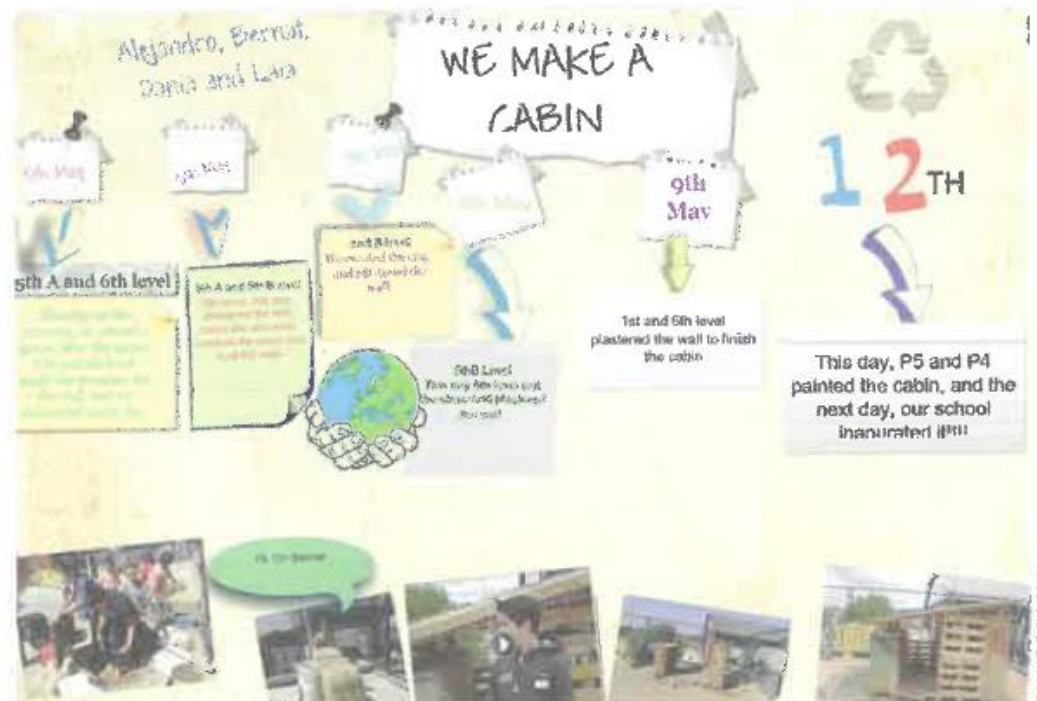
L'alumnat dissenya decorats i disfresses, i les famílies col·laboren a elaborar-ho tot. També dissenyem el programa per a l'espectacle, incorporant-hi les altres llengües del centre.

Visualitzes el reportatge a <http://gubx.gmb.com>

El teatre és interpretat per alumnes de segon o quart i el cor el formen els infants de cinquè o sisè. El producte final és una obra escenificada per més de cent infants, compartida i viscuda per mestres i famílies, i ens ha permès tre-

Imatge 1. Projecte plurinivertat: representació de l'obra musical

Imatge 2. Glog explicatiu de la construcció de la cabaneta ecològica

ballar continguts d'anglès, música i, de vegades, d'altres àrees² (imatge 1).

La història comença amb el viatge d'una família de pingüins de l'Antàrtida preocupats perquè el gel s'està desfent al seu continent. Aquest punt de partida ens obre la porta a un treball competencial que integra àrees com ara el medi natural i social (geografia, medi ambient, estats de la matèria), educació artística (art i música), tecnologies de la informació, llengües i també educació en valors.

Altres àmbits on és present la llengua anglesa

La llengua anglesa també participa en activitats transversals del centre. Emmarcat en el projecte de patis de l'escola i partint dels projectes d'educació infantil de les cases i els horts ecològics, l'alumnat de sisè, dins el projecte d'eTwinning *We are green*, en col·laboració amb la resta de nivells del centre, varen construir una cabana ecològica participant en cadascun dels passos: planificació, mesura, elaboració de materials i construcció.

Treballant continguts de cura del medi ambient i dels recursos naturals, van crear *glogs* amb el recurs digital Glogster per compartir la feina feta amb els seus socis de projecte. *We are green*, amb continguts de l'àrea de coneixement del medi natural, social i cultural, complementava l'eix transversal *Cuidem la terra* (imatge 2).

Què fa el centre perquè aquest enfocament integrador de les llengües sigui factible?

El consens i el suport de tota la comunitat educativa esdevé imprescindible per impulsar i establir aquest enfocament plurilingüe i integrador. S'ha de contemplar com un dels objectius estratègics de centre, i la seva implementació i avaluació s'han de dur a terme amb rigor. L'organització de centre ha de tenir en compte els espais de coordinació i d'intercanvi del professorat que hi intervé, promovent els equips de treball, així com dotar l'activitat dels recursos materials necessaris (quadre 1).

La vida quotidiana de l'aula ha de funcionar d'acord amb una planificació anual, tant de les tutories com de les especialitats, oberta a incorporar o a modificar objectius d'acord amb les necessitats que generin nous projectes d'aula o d'escola.

Avaluarem les activitats de forma competencial, tot emprant estratègies i eines acordades que contemplin, de forma àmplia i diversificada, l'assoliment dels objectius.

Quadre 1. Ús de l'anglès al centre, un projecte compartit amb tot un entramat d'agents implicats

A la nostra escola, el camí cap al plurilingüisme va de la mà de la formació del professorat i ha de contemplar la competència digital per poder ampliar i utilitzar els recursos d'aula necessaris per contextualitzar els projectes lingüístics (pissarres digitals, tauletes, etc.). D'altra banda, cal mantenir la formació en la línia metodològica del centre, i s'ha de fer tot contemplant dues vessants: l'assessorament intern i la participació en grups de treball externs que ajudin a difondre els projectes i a millorar-los. També hem hagut d'augmentar el nombre de professorat amb capacitació en llengües estrangeres i en metodologia AICLE, i és amb aquest objectiu que vàrem sol·licitar, i ens ha estat concedit, el projecte Erasmus+.

Hem iniciat un projecte compartit d'equip, de comunitat educativa, implícit en la línia metodològica de l'escola, que anirem implementant gradualment per garantir la transversalitat en l'ús de les llengües.

NOTES

1. PELE, després PILE (Pla integrat de llengües estrangeres), promogut pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. El podeu consultar a: <http://xtec.gencat.cat/ca/projectes/plurilinguisme/programes/pluripile/>
2. Com a mostra, referim un enllaç d'un reportatge realitzat per un canal comarcal arran de la representació que van fer els nois i noies de segon i sisè el curs escolar passat. És el següent: <http://bit.ly/1qbmDm4>

TEMA DEL CURS

Plurilingüisme / bilingüisme

- HEM PARLAT DE:**
- Plurilingüisme/bilingüisme.
 - Interdisciplinarietat.
 - Projectes de treball.

AUTORES

Isabel Graells Alemany
Glòria Rincón Pedrero
 Escola El Sol i la Lluna,
 Castellar del Valles
 (Barcelona)
mgraells@xtec.cat
grincon@xtec.cat

Aquest article fou sol·licitat per GUIX, ELEMENTS D'ACCIÓ EDUCATIVA el mes de setembre de 2015 i acceptat el mes de març de 2016 per ser-hi publicat.